

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Historico-Theologicae Pertinentes Ad Anteriores Theses De Gratia, Peccatis Ignorantiae, Probabilitate & Charitate

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1683?]

Conclusio Secunda. Deteguntur Adversariorum quaedam sæpiùs repetita
Sophismata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40464

CONCLUSIO PRIMA.

Assignatur occasio Theſum noſtrarum de Gratia, Peccatis Ignorantia, Opinione Probabili, & Charitate.

Ria sunt præcipua Scholæ noſtræ Theologicae Lovaniensis principia, per quæ ipſa Deum velut primum principium in triplici genere cauſa agnoſcit, & eo titulo triplex homagium Deo deberi cenſet: nam conſtanter aſſerunt Lovanienses, primò, quod Deus agnoſci debeat ut bonorum actuum principium effectivum per gratiam per ſe efficacem, nec poſſe iſtud dignitatis tribui naturæ noſtræ corruptæ, ut Adverſarii putant, determinanti gratiam poſſibilitatis ad actum. 2. Quod Deum, ſive legem ejus æternam, ut morum regulam intueri nos oporteat, non verò Probabilitatem. 3. Quod Deus debeat eſſe finis ultimus cujuſlibet noſtræ actionis, & cujuſlibet agentis: nec poſſe ſine peccato excellenciam finis ultimi actionis, & multò minùs finis ultimi agentis tribui alicui creatura. In tribus hiſce principiiſ conſiſtit hodierna, quæ Lovanienses inter & eorum Adverſarios intercedit controverſia, quam ſummi momenti eſſe, facile videt, quiſquæ intelligit ex illis principiiſ pendere totam panem Theologiam Moralem, quod ad eò verum eſt, ut in hac vix ulla detur Concluſio, quæ ex illis non deducatur: ut proinde neceſſum ſit apud Theologos in illis principiiſ diſſidentes maximam, ut hodie ſit, diverſitatem in Theologia Morali reperiri. Porro ſicuti illa principia Lovaniensibus ſummè probantur, ita Adverſariis prorsùs improbanda videntur: quare hi non tantùm per libellos anonymos, ſed etiam per Theſes publicè deſenſas illa principia in Hiſpania poſſimùm & Belgio inverecundè de errore & hæreſi ſuſpecta reddiderunt, idque jam annos aliquot continuarunt, Lovaniensibus tot inter, taleſque accuſationes ad culpam uſque nimium tacentibus, Quod ſilentium cum ego, qui præ cæteris accuſabar nullo ampliùs titulo in me ipſo excuſare poſſem, obſtrictum me cenſui ut in illorum principiorum deſenſionem, ſi non librum aut libellum, ſaltem Theſes aliquas ederem, quod præſtiti hoc ordine: primum dictorum principiorum ſtabilivi, per quatuor Theſes de Prædeſtinatione & Gratia Chriſti, niſi quod quattuor enarrato priùs argumento trium anteriorum, tota ſit in detegendis Adverſariorum Sophiſmatibus, quibus ipſi principia noſtra oppugnant. Secundum principium probavi binis Theſibus, quarum aliæ de Peccatis Ignorantiæ, aliæ de Opinione Probabili tractant. Tertium elucidavi & probavi per Theſes de Charitate.

CONCLUSIO SECUNDA.

Deteguntur Adverſariorum quadam ſapiùs repetita Sophiſmata.

ADverſariis noſtris nihil familiariùs eſt quàm argumenta nobis objecta, etſi ſæpè ſoluta, nullà paſſim ſolutionis aut reſponſionis noſtræ factâ mentione repetere. Ex. gr. argumentum iſtud: *Sensus ALIQUIs* (nam quod omnis, nimis manifeſtè falſum eſt) *Lutheri aut Calvinii de Libertate vel Gratia eſt condemnatus: atqui ſensus doctrina de neceſſitate Gratia per ſe efficaciſ pro hoc ſtatueſt ſensus Lutheri vel Calvinii de Libertate vel Gratia, ergo ſensus dictæ doctrina eſt condemnatus.* Iſtud, inquam, argumentum, etſi oſtenderimus eſſe ſyllogiſmum de medio non diſtributo, pergunt nihilominùs Adverſarii, tam manifeſtæ ſolutionis nullam paſſim faciendò mentionem, argumento iſti, aut aliis ſimilis formæ ſuperſtruere accuſationes, impugnationes, & malæ fundatas infamationes dictorum principiorum. Pariter argumentum hoc: *Non probas quod te diſcernas à ſenſu damnato hujus illuſtræ Auctoris, ergo illum tenes,* oſtendimus eo titulo eſſe vicioſum quod onus incumbens Accuſatori, ut nimirum probet ſuam accuſationem (quia illam probari impoſſibilem videt) rejiciat in accuſatum.

cufatum. Eo non obstante Adversarii, nullâ inquam, quod sciamus, mentione factâ hujus nostræ responsionis, non desinunt similis formæ argumentis sæpius dicta principia, eorumque Defensores traducere & infamare. Ejusmodi iterum Sophismatibus, sive eorum repetitioni inmittitur, quidquid occasione condemnationis *in sensu ab Authore intento*, Adversarii in Theſibus suis Lovanii 13. Julii hoc anno defensis, & potissimum Theſi 13. rectè vel apertè in nos, quasi de errore & hæresi suspectos, dicere non verentur. Nunquam enim assumere audent in suo syllogismo hanc majorem de medio distributo: *Omnis hujus illiusve Authoris sensus est condemnatus*, quia manifestè falsa est. Nunquam etiam potuerunt hanc de medio singulari: *Hic individuum sensus hujus illiusve Authoris est condemnatus*, quia talem sensum, quem & nos teneamus assignare non possunt: atque ita, ut aliquid dicere videantur, ponunt syllogismum *de medio non distributo*, vel si vitium illius detegatur, confugiunt quia alius non superest exitus, ad hanc formam vitiosam: *Non probas quod te discernas à sensu damnato hujus illiusve Authoris, ergo illum tenes*. Onus scilicet probandi rejiciendo in accusatum, quia sibi impossibile vident probatu quod Lovanienses teneant hunc illumve in individuo sensum condemnatum. Dicent fortè Adversarii solutionis nostræ de syllogismo istum in modum vitioso semel à se factam esse mentionem, dum ratiocinationem suam reducerunt ad hanc formam: *Auctor ille (me intelligunt) nullum sensum tenet vel negat, quem non tenet vel negat certus Author condemnatus*: atqui iste Author condemnatus tenet sensum condemnatum, ergo, &c. Admitto quod illâ vice Adversarii conati fuerint sophismatis sui solutionem irritam reddere: verùm necessum est, ut ipsi vicissim admittant tunc irritum fuisse suum conatum. Nam ut novi istius syllogismi majorem, de qua multa dicenda habeo, transeamus, dico: novum syllogismum rursus peccare in forma: evidens enim est, quod non valeat consequentia hujus, id est, similis formæ, syllogismi: *Prima linea alicujus libri condemnati nullum sensum tenet vel negat, quem non tenet vel negat ille liber: atqui ille continet sensum condemnatum, ergo etiam prima linea continet sensum condemnatum*. Porro, etſi novi hujus sophismatis solutionem jam pridem publicaverimus, pergunt equidem Adversarii nullâ hujus solutionis factâ mentione invalidis suis argumentis quasi insolutis, de sensu condemnato in materia gratiæ nos suspectos reddere. Est præterea Adversariis nostris non minus familiare aliud quoddam sophisma in hoc consistens: putant illi, vel se putare fingunt, quod ista Libertatis definitio: *Facultas qua postis omnibus ad agendum prærequisitis potest agere & non agere*, sequatur ex hac: *Potentia agendi & non agendi*: & ideo non dubitant asserere, quod Philosophorum, Patrum, Conciliorum & Romanorum Pontificum quilibet, dum posuit hanc definitionem: *potentia agendi & non agendi*, docuerit illam: *Facultas qua postis omnibus ad agendum, &c.* Quis hic non videt quod Adversarii eum in modum ratiocinando, recurrant iterum ad sæpius detectum sophisma, quo quispiam fingit ab Auctoribus esse assertum, quidquid ipse ex eorum assertionibus à se inferri putat? Merùm istud esse sophisma vel ex hoc patet, quod Theologorum cuilibet tradenti Prædeterminationem Physicam ad materiale peccati pari jure imputare poteris eum asserere hanc: *Deus est author peccati*. Porro sicuti nuper ostendimus, nobis, quia tradimus doctrinam de necessitate Gratia per se efficacis, isto sophismate perperam imputari, quod renovemus Propositiones ab Innocentio X. condemnatas; ita nunc probamus quod isto sophismate Adversarii malè vendicent auctoritatem & antiquitatem huic definitioni Libertatis: *Potentia agendi & non agendi, postis omnibus ad agendum prærequisitis*. Fateantur ergo malè à se dictum in Theſibus ante hæc defensis, quod Libertatem hæc definitione, *Facultas qua postis omnibus ad agendum prærequisitis potest agere & non agere, comprehensam, Aristoteles cum Peripateticis, D. Thomas cum Theologis, S. Augustinus cum Patribus, Traditio cum Scripturis, Pontifices Romani cum Conciliis, DOUERINT, PROBAVERINT, DEFINIVERINT. Etenim cum à me rogati, ne unum quidem (excipio quæ de Recentioribus referunt) assignare*

nare potuerint, qui in definitione Libertatis ponat hæc verba, in quibus punctum contentionis consistit: *positis omnibus ad agendum prærequisitis*; responsum est, has particulas, *positis omnibus*, &c. contineri in illis, id est inde inferri, *potentia agendi & non agendi*. Id est, Aristoteles cum Peripateticis, S. Augustinus cum Patribus, &c. finguntur asseruisse, quod ex eorum assertionibus quis putat à se inferri. Insigni isto Sophismate implevit Gerardus Vianensis libellum de Libertate; hic namque totus est in eo, ut eos qui in antedicta Thesi nominantur, ostendat docuisse & definiuisse quod liberum arbitrium sit *potestas quæ positis omnibus ad agendum prærequisitis potest agere & non agere*, probat, inquam, ita definiuisse, quia docuerunt (excipio rursus quæ de recentioribus dicuntur) quod sit *potestas agendi & non agendi, vel agendi aliquid & agendi oppositum*. Sed quæ illa probationis species, nisi quod ex hac definitione *potentia agendi & non agendi, vel agendi aliquid & agendi oppositum*, putet inferri istam, *potentia agendi & non agendi POSITIS OMNIBUS AD AGENDUM PRÆREQUISITIS*? Id est, ab ante nominatis Authoribus fingit esse assertum quod ipse ex illorum assertionibus à se putat inferri. En sophisma, quo Adversarii tum in hoc libello, tum in Thesibus antè citatis conantur destruere quod à me dictum est, definitionem illam Libertatis: *Facultas quæ positis omnibus ad agendum prærequisitis potest agere & non agere*, nullâ legitimâ autoritate esse stabilitam, neque notam fuisse Aristoteli, SS. Augustino vel Thomæ; adversus quam meam assertionem ostendendum erat quod Aristoteles, Augustinus vel Thomas in definitione ponat illas particulas, *positis omnibus ad agendum prærequisitis*, de quibus solis & tunc erat, & modo manet nostra quæstio ac contentio: iterum ergo peto, illas particulas assignari in aliquo illorum; vel saltem assignari, ut antehac petivi, in uno aliquo Authore ante Almainum. Probationis suæ defectum tandem advertisse videntur Adversarii: cum enim antè hæc intrepidè dixissent quod libertatem istâ definitione comprehensam *Aristoteles cum Peripateticis D. Thomas cum Theologis, S. Augustinus cum Patribus, Traditio cum Scripturis, Pontifices Romani cum Conciliis*, DOCHERINT, PROBAVERINT, DEFINIVERINT; jam in Thesibus nimirum 13. Julii hoc anno defensis Thesi 7. admodum trepidè loquuntur dum aiunt: hæc libertatis notio *fundata est in Sacris Litteris, Conciliorum Definitionibus, RR. Pontificum Oraculis*, &c. An definitio in illis *fundata sit*, est alterius quæstionis de qua non pauca in rem nostram, si opus foret, dicere possem: sed quæstio erat & modo adhuc est, an illi istam definitionem tradiderint, quod jam adhuc magis intrepide nego. Notate interim flaccidum illud, *fundata est in sacris litteris*, & compare audaci illi effato, *docuerunt, probaverunt, definiuerunt*. Interim quia ego dixeram: „intrepidè negamus illam definitionem, neque enim tantâ vel auctoritate vel ratione „nititur, nec etiam adèdè benè de Theologia merita est ut eam vel explicare teneamus; „etenim nimium propendet in Pelagianorum & Semi-pelagianorum errorem: nec tamen „hi Augustino eam unquam objecerunt, quod nimirum tunc esset ignota. Quod auctori- „tatem attrinet, non scimus hactenus pro eâ allegari vel unum Ecclesiæ Concilium, vel „ullius Pontificis decretum, aut unius à SS. Patribus sententiam. „Quia hæc ego, exclamabat Adversarius in Thesibus antehac defensis! *Quam eruditè, quam verè, piè, catholicè omnia, colligere licet ex eo, quod libertatem istâ definitione comprehensam Aristoteles cum Peripateticis, D. Thomas cum Theologis &c. contra Astrologos, Stoicos, Manicheos, Wicleffistas, Lutheranos, Calvinistas, Bajanos, Iansenianos, in nobis esse docuerint, probaverint & definiuerint. Justæ an injustæ sint tot talesque exclamationes, videat nunc Lector, quando jam innoverit quod post tot auctoritatum jactantiam ne una quidem assignari possit, quâ istâ definitio stabiliatur.*